

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
T.a.v. Staatssecretaris, mevrouw Drs. V.L.W.A. Heijnen
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Onderwerp
RMS - belemmeringen Publiek Vervoer

Zaaknummer
333137

Behandeld door

Verzonden

Middelburg, 30 mei 2023

Geachte Staatssecretaris, mevrouw Heijnen,

Zeeland is een uitgestrekte, dunbevolkte provincie waar de bereikbaarheid met het openbaar vervoer in het huidige systeem niet alleen moeilijk te organiseren is, maar ook niet voor elke reiziger ideaal is.

Voor het nieuwe systeem, zoals beschreven in de Regionale Mobiliteitsstrategie (RMS), zijn we daarom uitgegaan van de wensen van de reiziger. Deze Regionale Mobiliteitsstrategie hebben wij tijdens het afgelopen BO MIRT aan u overhandigd. Het vervoersysteem is zo ontworpen dat het meer past bij deze tijd en waarmee we ook in de toekomst Zeeland leefbaar en bereikbaar houden, kleine kernen van publiek vervoer voorzien en de bereikbaarheidsongelijkheid verminderen.

De 13 Zeeuwse gemeenten en de Provincie Zeeland werken hard aan de omvorming van het huidige openbaar vervoersysteem naar een 'publiek vervoer' systeem. Dit publiek vervoer systeem wordt ingevuld met verschillende flexibele fijnmazige vervoersvormen waaronder doelgroepenvervoer. De grote bus is niet langer de enige vorm. Reizigers stellen makkelijk hun reis samen met slimme apps of door contact op te nemen met een mobiliteitscentrale. Zo maken we heel Zeeland beter bereikbaar, zeven dagen per week (van 6 uur 's ochttens tot 23 uur 's avonds).

Zeeland zet daarom sterk in op Publiek Vervoer via de Regionale Mobiliteitsstrategie. Hierbij hebben wij de hulp van het Ministerie van IenW hard nodig. Voor het Ministerie van IenW is het ook van wezenlijk belang om in te zetten op deze transitie, omdat ook landelijk duidelijk wordt dat het huidige systeem van lijn- en dienstrooster gestuurd openbaar vervoer (spoor, bus, taxi etc.) volgens WP2000 regelgeving niet langer houdbaar is in landelijke gebied als Zeeland. Het huidige openbaar vervoersysteem wordt steeds duurder en minder bereikbaar voor iedereen als gevolg van onrendabele buslijnen die steeds minder frequent gaan rijden en soms zelfs worden opgeheven. Waardoor langere reistijden ontstaan en leefbaarheid vermindert doordat er geen OV verbinding meer is. Dit heeft bijvoorbeeld consequenties voor studiekeuzes bij jongeren, maar ook de levensvatbaarheid van kernen waar het voorzieningen niveau sowieso onderdruk staat. Het alternatief is het aanhouden of aanschaffen van een particuliere auto en dat is niet de beweging die we met het oog op klimaatdoelen willen maken.

Zeeland ziet het uitrollen van de Regionale Mobiliteitsstrategie niet als een opgave voor kostenreductie, maar juist om een nieuw systeem op te zetten waar vraag en aanbod veel dicht bij elkaar komen. Op deze manier kunnen we gebruik maken van 'alle wielen' waarin we publieke middelen investeren. Hiermee verminderen we het bereikbaarheidstekort in Zeeland en zetten we in op 'Bereikbaarheid voor Iedereen'.

Bij de uitvoering van de Regionale Mobiliteitsstrategie is het van essentieel belang dat we de volgende belemmeringen op korte termijn samen met het Rijk oplossen:

- Creëren van regelruimte in de Wet Personenvervoer 2000 om het fijnmazig multimodale netwerk (incl. doelgroepenvervoer) mogelijk te maken.
- Creëren van regelruimte in de Wet Personenvervoer 2000 om verruiming van het Studentenreisproduct naar fijnmazige reisproducten te organiseren.
- Belemmeringen m.b.t. ontschotting doelgroepenvervoer en klassiek OV oplossen om alle fijnmazige middelen beschikbaar te maken voor alle bewoners. Bij toewijzing asset op basis van vraag is er prioritering op van basis van het gebruikersprofiel.
- Vrijwilligers gebruik laten maken van eigen assets zonder verhoging van premies en andere belemmeringen.
- Mogelijk maken om blauw gekentekende voertuigen in te zetten in de avonduren wanneer deze niet gebruikt worden door de taxibedrijven. Juist in de avonduren is het aanbod van OV beperkt.
- Om deelmobiliteitsaanbieders in het landelijk gebied actief te krijgen is subsidie nodig. Subsidie op deelmobiliteit (de wielen) wordt momenteel nog gezien als marktverstoring, terwijl dit wel nodig is om in het landelijk gebied dit aanbod te realiseren. Anders komen de aanbieders gewoonweg niet naar onze regio

Daarnaast is het van belang dat transitiegelden beschikbaar zijn, zodat er daadwerkelijk getest en aangetoond kan worden dat een nieuw systeem werkt. Dit nieuwe systeem kan zo als voorbeeld voor de rest van Nederland dienen. Dit is een belangrijk vangnet voor de volgende issues:

- Als Zeeland zich nu vastzet in een nieuwe concessie of andere contracten is dit voor een periode van minimaal 8 jaar. Wanneer we flexibiliteit in de concessie willen inbouwen is de consequentie dat we duurder moeten inkopen. Dit budget ontbreekt maar is wel noodzakelijk om de uitvoerbaarheid van onze RMS te kunnen testen en meer wendbaar te zijn.
- Vanwege het uitgestrekte gebied met weinig inwoners (de Zeeuwse eilandenstructuur) zijn extra financiële middelen een belangrijke voorwaarde om van de kant te komen. Belangrijk hierbij is de voorwaarde om het hele basismobiliteitsaanbod bij ingaan van de nieuwe concessie gerealiseerd hebben. Hier is transitiegeld voor nodig.
- Zeeland heeft de ambitie om te komen tot een Mobiliteitscentrale. De Mobiliteitscentrale voert regie op het Zeeuwse mobiliteitssysteem, geeft adviezen aan overheden en is de cruciale schakel in de koppeling tussen vast OV met fijnmazige mobiliteit (publiek vervoer). Om de schakel in vraag en aanbod direct goed neer te zetten is transitiegeld nodig.
- Zeeland heeft in de ambitie een noord-zuid verbinding te realiseren. Op de noord-zuid-as, tussen Rotterdam, Zierikzee, Goes, Terneuzen en Gent, wordt gestreefd naar een Bus Rapid Transit (BRT) verbinding, waarin snelle bussen voor Zeeuwse begrippen hoogfrequent rijden..

Wij zien voor het Ministerie van IenW een cruciale rol met betrekking tot het meedenken over deze transitie. Dit is randvoorwaardelijk om dit nieuwe publiek vervoerssysteem tot een succes te maken. Concreet bieden wij u en het Ministerie van IenW aan om vanaf 2023 al de landelijke proefregio te zijn van deze systeemverandering. De inzet en samenwerking met IenW voor de realisatie van de Zeeuwse Regionale Mobiliteitsstrategie vinden wij van groot belang voor bereikbaarheid met publiek vervoer en het voorkomen van vervoersarmoede in de provincie.

Op de korte termijn maken wij graag met u afspraken over hoe de bestuurlijke en ambtelijke governance ingericht kan worden. Zodat er op regelmatige basis bestuurlijke en ambtelijke afstemming kan plaatsvinden over de transitie en het oplossen van de belemmeringen van het nieuwe publieke vervoerssysteem.

We zien dan ook uit naar een goede samenwerking.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

drs. J.M.M. Polman, voorzitter

J.T.L. van der Togt, waarnemend secretaris

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.